Undervisningsplan for kristendomskundskab/religion

Formålet med undervisningen

Formålet med undervisningen er, at eleverne udvikler viden og færdigheder, som gør dem i stand til at forstå og forholde sig til religioners og livsanskuelsers betydning for menneskers liv, værdier, handlinger og fællesskaber.

Eleverne skal opnå kendskab til kristendom i historisk og nutidig sammenhæng og til centrale bibelske fortællinger og deres betydning for dansk og europæisk kultur. På de ældre klassetrin skal eleverne desuden møde andre religioner og livsopfattelser og udvikle forståelse for ligheder, forskelle og forskellige måder at fortolke tilværelsen på.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for at undersøge grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske dilemmaer og udvikle evnen til personlig stillingtagen, medansvar og respektfuld dialog med mennesker med andre værdier og livssyn. Dette ligger direkte i forlængelse af skolens eksisterende formål for kristendomskundskab.

Skolen er konfessionsfri. Religions- og kristendomsundervisningen er organiseret tværfagligt og indgår især i **Hovedfag og Kultur** samt i historie og dansk. I de ældste klasser træder religion/filosofi tydeligere frem som et selvstændigt fagligt område med fokus på kristendom, bibelske fortællinger, verdensreligioner, etik og filosofi.

Fagets kompetenceområder og slutmål efter 9. klasse

Kompetenceområde	Slutmål
Livsfilosofi og etik (LE)	Eleven kan forholde sig til den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper.
Bibelske fortællinger (BF)	Eleven kan tolke grundlæggende værdier ud fra centrale bibelske fortællinger.
Kristendom (K)	Eleven kan forholde sig til, hvad kristendom er, og til hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark.
Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser (IKRL)	Eleven kan forholde sig til hovedtanker og problemstillinger i de store verdensreligioner og livsopfattelsers oprindelse, historie og nutidige fremtrædelsesformer.

Fagets placering i skolens undervisningsstruktur

Undervisningsområde	Kristendom/religion indgår gennem
Hovedfag	Fortællestof, bibelske fortællinger, myter, legender, etik, livsspørgsmål, kulturhistorie og faglig fordybelse
Kultur	Religion, filosofi, etik, verdensreligioner, livssyn, samfund, debat, refleksion og skriftlighed

Undervisningsområde	Kristendom/religion indgår gennem
Historie	Mytologi, kristendom, islam, kirkehistorie, reformation, idéhistorie, religioners historiske udvikling og verdensbilleder
Dansk	Genfortælling, litteratur, symboler, etiske temaer, livsspørgsmål, refleksion og skriftlig bearbejdning
Samfundsfag	Religion i samfundet, værdier, identitet, rettigheder, normer og kulturmøder
Kunst & håndværk	Religiøse symboler, kulturelle billeder, plakater, modeller og æstetisk bearbejdning
Informatik	Informationssøgning, kildekritik, digitale præsentationer, religionsprofiler og portfolio
Individuelt studiearbejde	Læsning, refleksionstekster, begrebskort, faglige opgaver, repetition og fordybelse

Tværfaglig sammenhæng med kompetenceområderne

Når eleverne undersøger spørgsmål om mening, ansvar, skyld, frihed, godt og ondt eller det gode liv, udvikles især **Livsfilosofi og etik**.

Når de møder fortællinger fra Det Gamle og Det Nye Testamente og undersøger deres betydning i kunst, sprog, historie og kultur, udvikles **Bibelske fortællinger**.

Når eleverne arbejder med kristendommens historie, reformation, kirke, symboler, ritualer og kristne grundbegreber, udvikles **Kristendom**.

Når undervisningen omfatter nordisk mytologi, antikkens religioner, jødedom, islam, verdensreligioner og øvrige livsopfattelser, udvikles **Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser**.

Fagets udvikling

0./1. klasse

I børnehaveklassen og 1. klasse er undervisningen ikke organiseret som et selvstændigt religionsfag.

Eleverne møder i stedet eksistentielle og etiske motiver gennem:

- eventyr
- fortællinger
- årstidsfester
- fællesskab
- samtaler om godt og ondt
- omsorg
- mod
- retfærdighed
- venskab.

I 1. klasse er fortællestoffet blandt andet eventyr, hvor motiver som det gode og det onde bearbejdes gennem indlevelse og samtale.

2./3./4. klasse

2. klasse – fabler, legender og etiske spørgsmål

I 2. klasse møder eleverne fabler, sagn og legender.

Fortællingerne giver anledning til samtaler om:

- rigtigt og forkert
- godt og ondt
- retfærdighed
- omsorg
- mod
- konsekvenser af handlinger.

Legender om religiøse personligheder, eksempelvis Frans af Assisi og Klara, giver eleverne mulighed for at møde mennesker, hvis livsvalg var præget af tro, etik og omsorg for andre.

Der arbejdes især med **LE** og begyndende **BF/K**.

3. klasse – Det Gamle Testamente

I 3. klasse bliver religionsundervisningen tydeligere gennem arbejdet med Det Gamle Testamente.

Eleverne møder centrale fortællinger, som:

- fortælles mundtligt
- genfortælles
- tegnes
- skrives
- samtales om.

Fokus er både kendskab til fortællingerne og deres betydning for kultur, sprog og grundlæggende spørgsmål om mennesket, tro, ansvar og fællesskab.

Der arbejdes især med **LE og BF**.

4. klasse – nordisk mytologi og kristendommens indførelse

I 4. klasse arbejder eleverne gennem historie med:

- nordisk mytologi
- guder og heltesagn
- førkristne forestillinger
- kristendommens indførelse i Danmark
- Jellingstenen.

Fortællingerne giver mulighed for at undersøge forskellige forestillinger om mennesket, skæbnen, godt og ondt, mod, død og mening.

Eleverne begynder dermed at møde forskellige religiøse verdensbilleder og at se religion i historisk sammenhæng.

5./6. klasse

5. klasse – oldtidens religioner og mytologier

I 5. klasse forbindes religionsundervisningen med historieforløbene om de tidlige kulturer.

Eleverne møder blandt andet:

- indisk religion og fortællestof
- persiske forestillinger
- egyptisk religion
- græsk mytologi.

Der arbejdes med religionernes:

- fortællinger
- gudsbilleder
- ritualer
- symboler
- menneskesyn
- verdensbilleder.

Religionerne behandles som en del af de kulturer og historiske samfund, de er opstået i.

6. klasse – kristendom, Det Nye Testamente og islam

I 6. klasse indgår kristendom især i historieundervisningen.

Eleverne arbejder med:

- Jesu liv
- evangelierne
- lignelser
- Bjergprædikenen
- juleevangeliet
- Fadervor
- kristendommens tidlige historie
- martyrer og kirkefædre
- kristendommens udbredelse
- kristendom og europæisk kultur.

I forbindelse med middelalderen og korstogene møder eleverne også islam.

Der kan arbejdes med:

- Muhammeds liv
- uddrag af Koranen
- centrale islamiske begreber
- kristendom og islam som historiske og religiøse traditioner.

På dette trin arbejder eleverne dermed med alle fire kompetenceområder: **LE, BF, K og IKRL**.

7./8./9. klasse

I den samlæste udskoling kan eleverne arbejde med fælles temaer inden for religion, etik og filosofi, men med stigende krav til analyse, refleksion og selvstændig stillingtagen.

Skolens undervisningsstruktur beskriver blandt andet et særskilt forløb om **verdensreligioner/etik/filosofi**, mens Kultur gennem hele skoleåret rummer religion, debat, etik, rettigheder og kulturelle perspektiver.

Progressionen kan organiseres sådan:

- **7. klasse:** møde med religioner, biografier, etiske spørgsmål og historiske sammenhænge
- **8. klasse:** større refleksion over religion, etik og menneskesyn i mødet med det moderne samfund
- **9. klasse:** sammenligning, analyse, perspektivering og selvstændig stillingtagen til religioner, livsanskuelser og filosofiske problemstillinger.

7. klasse – religion, reformation og moralske livsvalg

I 7. klasse udvides perspektivet gennem historie og geografi.

Eleverne kan arbejde med:

- forskellige kulturers religioner og mytologier
- naturfolks forestillingsverdener
- religiøse verdensbilleder
- reformationen
- Martin Luther
- overgangen til protestantismen i Danmark.

Der kan også arbejdes biografisk med mennesker, hvis liv og handlinger rejser etiske og religiøse spørgsmål, eksempelvis:

- Jeanne d'Arc
- Mahatma Gandhi
- Florence Nightingale
- Martin Luther King
- Nelson Mandela.

Her undersøger eleverne, hvordan tro, værdier og moralske valg kan få betydning for både det enkelte menneske og samfundet.

Der arbejdes især med **LE, K og IKRL**.

8. klasse – religion, etik og det moderne menneske

I 8. klasse når historieundervisningen frem til oplysningstid og industrialisering.

Her kan undervisningen undersøge forandringer i menneskers verdens- og gudsforhold og sammenholde religiøse forklaringer med nye naturvidenskabelige og filosofiske forståelser.

Dette giver anledning til spørgsmål om blandt andet:

- menneskesyn
- tro og viden
- frihed
- ansvar
- retfærdighed
- sociale forskelle
- køn
- fattigdom

- arbejde
- værdighed.

Religion og etik kobles dermed til de sociale og kulturelle forandringer, som følger af industrialiseringen. Den eksisterende plan fremhæver netop etiske og religiøse samtaler om klasse- og kønsskel i denne sammenhæng.

Der arbejdes især med **LE**, men også med **K og IKRL**.

9. klasse – verdensreligioner, livssyn, filosofi og etik

I 9. klasse træder religion/filosofi tydeligere frem som selvstændigt fagligt område.

Eleverne arbejder med:

- verdensreligioner
- kristendom
- bibelske fortællinger
- livsanskuelser
- filosofiske spørgsmål
- etik
- menneskesyn
- ansvar
- frihed
- mening
- det gode liv.

Eleverne kan arbejde sammenlignende med verdensreligionerne gennem fx:

- oprindelse og historie
- guds- og menneskesyn
- hellige tekster
- centrale fortællinger
- ritualer
- symboler
- højtider
- etik
- forestillinger om liv og død
- nutidige fremtrædelsesformer.

Undervisningen skal ikke alene handle om at kunne gengive fakta, men om at kunne undersøge og sammenligne, forklare forskelle og ligheder og forholde sig respektfuldt og fagligt til forskellige livsopfattelser. Dette stemmer med skolens samlede mål om, at eleverne udvikler viden, sprog og dømmekraft til at undersøge religion, filosofi, etik og livssyn på en reflekteret måde.

Særligt fokus i 9. klasse

I 9. klasse skal sammenhængen mellem undervisningen og slutmålene være særlig tydelig.

Livsfilosofi og etik

Eleven skal have mulighed for at:

- undersøge grundlæggende tilværelsesspørgsmål

- diskutere spørgsmål om mening, ansvar, frihed og menneskesyn
- reflektere over etiske principper og moralsk praksis
- sammenligne forskellige etiske og religiøse begrundelser
- argumentere for egne synspunkter
- lytte til og forholde sig respektfuldt til andre synspunkter.

Bibelske fortællinger

Eleven skal have mulighed for at:

- kende centrale fortællinger fra Det Gamle og Det Nye Testamente
- tolke bibelske fortællinger i historisk og nutidigt perspektiv
- undersøge deres behandling af grundlæggende tilværelsesspørgsmål
- identificere spor fra bibelske fortællinger i litteratur, kunst, sprog og samfund
- begrunde egne fortolkninger.

Kristendom

Eleven skal have mulighed for at:

- kende hovedtræk i kristendommens historie
- forklare kristendommens udvikling i Danmark
- arbejde med centrale kristne grundbegreber
- undersøge kristne symboler, ritualer, musik og salmer
- forholde sig til forskellige fortolkninger inden for kristendommen
- undersøge kristendommens historiske og nutidige betydning for dansk kultur og samfund.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Eleven skal have mulighed for at:

- kende hovedtræk i centrale verdensreligioner og livsopfattelser
- redegøre for centrale grundbegreber og værdier
- undersøge ritualer, symboler, fortællinger og religiøs praksis
- sammenligne religioner og livsanskuelser
- undersøge religionernes nutidige fremtrædelsesformer
- diskutere religioners betydning for mennesker, kultur og samfund.

Disse områder følger de afsluttende mål.

Arbejdsformer

Undervisningen kan gennem skoleforløbet anvende:

- levende fortælling
- læreroplæg
- bibelske og religiøse tekster
- myter og legender
- biografier
- litteratur
- filosofiske samtaler
- etiske dilemmaer
- klassesamtale og debat

- sammenligning af religioner
- billeder, symboler og kunst
- film og medier
- informationssøgning
- kildekritik
- skriftlige refleksioner
- begrebskort
- projektarbejde
- kreative produkter
- mundtlige fremlæggelser.

Arbejdsformerne udvikler sig fra fortælling og indlevelse i de yngre klasser til mere systematisk undersøgelse, sammenligning, refleksion og argumentation i udskolingen.

Samlet progression

Undervisningen i kristendom/religion bevæger sig gennem skoleforløbet:

fra fortælling til refleksion

fra etiske motiver i eventyr til selvstændig etisk stillingtagen

fra bibelske fortællinger til historisk og kulturel fortolkning

fra mødet med enkelte myter og religioner til sammenligning af verdensreligioner

fra konkrete religiøse fortællinger til spørgsmål om livssyn, menneskesyn og filosofi

fra indlevelse i andres perspektiver til fagligt begrundet og respektfuld dialog.

Årsplanerne konkretiserer de religioner, tekster, fortællinger, etiske problemstillinger og arbejdsformer, som behandles det enkelte skoleår, mens denne undervisningsplan beskriver fagets samlede progression og slutmål.